

Visoki predstavnik užasnut izbijanjem nasilja u Banjoj Luci

Visoki je predstavnik, Wolfgang Petritsch, užasnut današnjim izbijanjem nasilja u Banjoj Luci, koje je organizirano s ciljem spriječavanja postavljanja kamena temeljca za izgradnju džamije Ferhadije. On apelira na tijela vlasti RS da dovedu situaciju pod kontrolu. Ovo je drugi put u posljednja tri dana da male skupine ekstremista prekidaju ceremoniju obilježavanja početka obnove džamija u RS.

Jasno je da je na tijelima vlasti RS odgovornost da osiguraju sigurnost i vladavinu zakona u RS, te da zaštite slobodu vjeroispovjedi za koju se zalažu. Oni su u tome zakazali: današnje nasilje je, po svemu sudeći, rezultat neodlučnog odgovora Vlade RS na nasilje u Trebinju prošle subote kada je sabotirana slična ceremonija, izostanka bilo kakve reakcije Predsjedništva RS na trebinjske događaje i neadekvatnih mjera sigurnosti u Banjoj Luci. Time što nisu reagirala na pravi način, tijela vlasti RS su omogućili da manjina ekstremista terorizira ostalo pučanstvo.

“Šokiran sam što je RS, izgleda, još uvijek mjesto gdje nema vladavine zakona, nema civiliziranog ponašanja i nema slobode vjeroispovjedi”, kazao je Visoki predstavnik. “Malim se skupinama ekstremista dozvoljava da šire ultranacionalizam, netoleranciju i nasilje. Smatram da su tijela vlasti odgovorna za ovo zastrašujuće stanje.”

Visoki je predstavnik danas dva puta razgovarao sa premijerom RS Mladenom Ivanićem i apelirao je na njega da poduzme sve

mjere kako bi situaciju u Banjoj Luci doveo pod kontrolu. Visoki je predstavnik upoznat s time da su se predsjednik RS Mirko Šarović, potpredsjednik Dragan Čavić i predsjednik Narodne skupštine RS Dragan Kalinić pokušali obratiti masi prosvjednika, međutim, on smatra da je ovaj potez došao suviše kasno i da tijela vlasti RS ne oslobađa odgovornosti za neadekvatan odgovor na nasilje u Trebinju u subotu. Visoki je predstavnik u stalnom kontaktu sa zapovjednikom SFOR-a, generalom Michaelom Dodsonom, i Specijalnim predstavnikom glavnog tajnika Ujedinjenih naroda u BiH, Jacquesom Paulom Kleinom, kako bi koordinirali reakcije međunarodne zajednice.

Nekoliko tisuća ljudi okupilo se jutros na mjestu gdje se nalazila džamija Ferhadija. Nekolicina je njih počela vrijeđati i bacati jaja i kamenje na domaće i međunarodne predstavnike i poglavare Islamske zajednice, koji su se okupljali radi obilježavanja ceremonije polaganja kamena temeljca, zakazanog za 11:30 sati. Većina gostiju uspjela je pobjeći u obližnji Centar Islamske zajednice. Na nekoliko autobusa, kojima su dovezeni drugi gosti, bacano je kamenje, a kasnije su, prema izvješćima, ovi autobusi i zapaljeni. Automobil ministra vanjskih poslova BiH, Zlatka Lagumdžije, i nekoliko drugih automobila su razbijeni. U sukobima koji su nakon toga izbili između lokalne policije i prosvjednika ozlijeđeno je nekoliko ljudi, među kojima su se nalazili novinari, gosti i policajci.

Visoki predstavnik inzistira da tijela vlasti RS daju sve od sebe kako bi smirili situaciju u Banjoj Luci te poduzmu sve nužne korake na istrazi i gonjenju odgovornih za incidente. Bez gonjenja i kažnjavanja počinitelja ovakvi incidenti postat će pravilo, a ne izuzetak.

Dodatna informacija: Islamska zajednica već dugo traži da joj se omogući izgradnja Ferhat-pašine džamije u Banjoj Luci,

popularno nazvane džamija Ferhadija, koja je 1993. godine uništena na barbarski način i koja je bila jedna od najdragocjenijih džamija u Bosni i Hercegovini. Dom za ljudska prava, kome se obratila Islamska zajednica u ožujku 1997. godine, izdao je u lipnju 1999. nalog tijelima vlasti RS da "podноситelju zahtjeva žurno izdaju nužna odobrenja" za obnovu Ferhadije i još šest džamija u Banjoj Luci. Međutim, tijela vlasti RS su tek nedavno izdali urbanističku suglasnost kojom se omogućava obnova džamije Ferhadija. Ceremonija polaganja kamena temeljca koja je bila planirana za danas trebala je označiti početak izgradnje.

Visoki predstavnik smatra da je omogućavanje izgradnje džamije Ferhadija test tijelima vlasti da demonstriraju privrženost Daytonskom mirovnom sporazumu, pomirenju, povratku i međusobnom uvažavanju. Upravni odbor Vijeća za provedbu mira je na sjednici održanoj 7. prosinca prošle godine na razini političkih direktora pozvao sve strane na "pružanje pune potpore i omogućavanje obnove ili ponovne izgradnje svih značajnih povijesnih i vjerskih spomenika i vjerskih objekata", od kojih džamija Ferhadija predstavlja jedan od najpoznatijih.